A M A Ç : Hastanemiz Biyokimya Laboratuvarı'nın preanalitik aşamada analiz kısmına hazırlanması.

KAPSAM: Hastanemizde bulunan laboratuvar, servisler, poliklinikler ve tüm hastane personeli

SORUMLULAR: Laboratuvar Sorumlu Hekimi, Sorumlu Laboratuvar Teknikeri, Tüm Sağlık Çalışanları, Bilgi İşlem Personelleri

UYGULAMA:

1. Hastanemizde poliklinik hastalarının kan ve numuneleri KAN ALMA BİRİMİ'NDE, acil hastaların kanları acil laboratuvarında, servis hastalarının kanları servis hemşirelerince aşağıdaki şekilde alınmalıdır. Laboratuvar preanalitik süreç test isteminden numunelerin analizine kadar geçen süreci kapsamaktadır.

2. Preanalitik dönemde kalitenin sağlanması, biyokimya laboratuvarı kadar istemi yapan hekim ile beraber tüm sağlık çalışanlarının da sorumluluğundadır. Hastanın klinik sürecinden sorumlu olan hekim istem sırasında hasta ile ilgili bilgileri eksiksiz olarak doldurmalıdır. Gerekli ise hastaya özel bilgileri de kapsamalıdır. Kan alma bölümünde numunelerin uygun şekilde alınabilmesi için ilgili kurallar tanımlanmalıdır.
3. Hekim tarafından tetkik yaptırması istenen hasta **KAN ALMA BİRİMİ'NDEKİ** sekretere elindeki barkodla ile müracaat eder. Preanalitik süreçte kimlik doğrulama işlemi doğru ve eksiksiz olarak yapılmalı. Numune alımı, numunenin kabulü, doğru şekilde yapılmalı, hastanın adı soyadı, tc numarası, protokol, yaş ile ilgili kimlik doğrulayıcı bilgileri teyit edilmeli ve doğrulanmalıdır.
4. Hastanın erişkin hastanın kendi numunesini alması gereken (idrar ve gaita örnekleri) durumlarda hastaya doğru numune alımı ile ilgili ayrıca bebek ve çocuk hastaların gaita ve idrar numunelerini anne ve babalarına yeterli miktar ve istenen numune uygun şekilde bulaştırılmadan, barkodu silinmeden, doğru kaba doğru numune alınacak şekilde laboratuvar görevlisi ve laboratuvar ön kabul çalışanı tarafından yeterli bilgilendirme yapılmalıdır. Bu şekilde kurallara uygun olmadan alınan gaita ve idrar numuneleri reddedilmektedir. Numunenin alındığı tarih ve saat doğru şekilde kaydedilmelidir. ÖN KABUL ekranından numune alındıktan sonra işaretleme yapılmalıdır. İstemin yapılması numunenin laboratuvara kabulü veya reddi HBYS üzerinde kayıt altına alınmalı ve yetkili kullanıcılar tarafından görülebilmelidir.
5. Hastanın elindeki test barkodları alınır. Barkodda yazan isim ile hasta ismi kontrol edilir. Kimliklendirme doğru ise; testler için ön hazırlık gerekmiyorsa; borkodlar uygun tüplere ve numune kaplarına düzgün bir şekilde yapıştırılır. Tüpler ve kaplar hastanın eline verilerek sırasını beklemesi söylenir.
6. Sırası gelen hasta kan alma koltuğuna oturtulur. Tüplerdeki isim ile hasta kimliği tekrar kontrol edilir.
7. Kan alınacak bölge seçilir. Venöz kan tercih edilir.
8. Kan alınacak yerin 7-10 cm üstünden turnike uygulanır. Turnike kolun atardamar dolaşımına engel olmayacak kadar sıkılıkta uygulanmalıdır. Nabız hissedilebilmelidir. Turnike 1-2 dakikadan fazla uygulanmamalıdır. Staz plazmada bazı parametrelerin artışına neden olur.
9. Kan alma işlemi eğer **VAKUTEİNER** ile alınacaksa:

1.Kırmızı yada sarı jelli tüp

2.Mavi yada siyah sitratlı tüp

3.Mor kapaklı EDTA'lı tüp'e sırasıyla alınmalıdır.

10. Kan alma işlemi eğer **ENJEKTÖR** ile alınacaksa:

1.Mor kapaklı EDTA'lı tüpe

2.Mavi yada siyah sitratlı tüp'e

3.Kırmızı yada sarı jelli tüp'e sırasıyla alınmalıdır.

11. Kan alma işlemi, intravenöz infüzyon yapılan setten kan alınmamalı, diğer koldan alınmalıdır. Mecbur kalınırsa set kapatılıp 15-20 dakika sonra kan alınmalıdır.

12. Hasta mastektomi ise; kan diğer taraftan alınmalıdır. Mastektomi lenf akımını engeller.

13. Damara girilecek yer alkolle temizlenir. Hemolize neden olmaması için kuruması beklenir. Damar'a girilir.

14. Hemolizi önlemek için emniyetli vacuteiner iğne ucu ve vakumlu tüpler tercih edilmelidir. Enjektör kullanmak gerekirse uygun iğne ucu kullanılmalı ve piston yavaş çekilmelidir.

15. Kan alındıktan sonra iğne çıkarılır. Emniyetli vacumlu iğne ucu emniyeti kapatılarak kesici delici alet kutusuna güvenli bir şekilde atılır.

Eğer kan örneği enjektör ile alındı ise İğne Muhafazasına Takılmaz

16. Kan alınan yere band yapıştırılır veya kuru pamukla tampon yapılır.

17. Kan örneği alınan serum tüpleri; sedim, hemogram ve koagülasyon tüpleri 5-6 kere yavaşça alt-üst edilmeli çalkalanmamalıdır.